

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง โครงการฝึกอบรมให้ความรู้ด้านอัคคีภัยแก่โรงเรียนใน
พื้นที่เขตคลองเตย

จัดทำโดย จำเริญดำรงจำพันธ์ แก้ววงกฏ
ตำแหน่ง พนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยชำนาญงาน
สังกัด สถานีดับเพลิงคลองเตย กองปฏิบัติการดับเพลิง ๒
สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารมหานครระดับต้น รุ่นที่ ๒๓
สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘

๑. ชื่อเรื่อง โครงการฝึกอบรมให้ความรู้ด้านอัคคีภัยแก่โรงเรียนในพื้นที่เขตคลองเตย

๒. หลักการและเหตุผล

กรุงเทพมหานครเมืองหลวงของประเทศไทย เป็นศูนย์กลางความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การบริหารและการให้บริการด้านต่างๆ ได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีการขยายตัวของเมือง และมีประชากรอาศัยอยู่กันอย่างหนาแน่น เนื่องจากประชากรได้ย้ายถิ่นฐานเข้ามาอยู่อาศัยพร้อมกันทั้งครอบครัว และมีประชากรแฝงที่มีชื่อตามหลักฐานทะเบียนราษฎร ซึ่งจากการนำบุตรหลานมาศึกษาเล่าเรียนตามโรงเรียนต่างๆ ส่งผลให้ในโรงเรียนต่างๆ นั้นที่เป็นศูนย์รวมของเยาวชนซึ่งมีทั้งเด็กนักเรียนที่พักอาศัยอยู่ในกรุงเทพและผู้ที่มาจากต่างจังหวัด เมื่อเกิดเหตุอัคคีภัยขึ้น ทำให้ความรู้และทักษะในการแก้ปัญหาไม่เท่ากันได้ ส่งผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของเยาวชนขึ้นได้ กรุงเทพมหานครได้ให้ความสำคัญ จัดให้มีการเตรียมความพร้อมรับมือเหตุอัคคีภัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโรงเรียนซึ่งมีเยาวชนวัยเด็กเป็นจำนวนมาก จึงต้องเร่งเสริมสร้างศักยภาพแก่คณะครู-อาจารย์ พนักงาน นักเรียนและลูกจ้างในโรงเรียนทั้งหมดให้เพิ่มขึ้นเพื่อให้สามารถป้องกันและช่วยเหลือตัวเองได้ในเบื้องต้น เป็นการช่วยลดความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐได้เป็นอย่างดี

สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร จึงได้ดำเนินการจัดทำโครงการแผนการป้องกันและระงับอัคคีภัยในโรงเรียนขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้คณะครู-อาจารย์ พนักงาน นักเรียนและลูกจ้างในโรงเรียนทั้งหมดมีความรู้ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญในการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนป้องกันและระงับอัคคีภัยในโรงเรียน มีการฝึกซ้อมแผนป้องกันและระงับอัคคีภัยรวมถึงการอพยพไปยังพื้นที่ปลอดภัย อันเป็นการเตรียมความพร้อมและเพิ่มศักยภาพของโรงเรียนให้ยั่งยืนต่อไป

สถานีดับเพลิงคลองเตย กองปฏิบัติการดับเพลิง๒ สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้ให้ความรู้เรื่องการป้องกันและระงับอัคคีภัยประจำโรงเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการและเตรียมความพร้อมในการรับมือเหตุอัคคีภัยทั้งก่อนเกิดเหตุ การปฏิบัติการในขณะเกิดเหตุ และช่วยเหลือบรรเทาพื้นที่บูรณะหลังเกิดเหตุอัคคีภัยผ่านพ้นไปแล้ว แก่โรงเรียนในพื้นที่เขตคลองเตย

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ เพื่อให้บุคลากรและนักเรียนในโรงเรียนสามารถจัดการรับมือเหตุอัคคีภัยได้ตามแผนการป้องกันและระงับอัคคีภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓.๒ เพื่อให้โรงเรียนทำแผนป้องกันและระงับอัคคีภัยประจำโรงเรียนได้อย่างถูกต้อง

๓.๓ เพื่อให้โรงเรียนจัดเตรียมอุปกรณ์ที่จำเป็นและสอดคล้องต่อแผนป้องกันและระงับอัคคีภัยประจำโรงเรียน

๔. เป้าหมาย

เพื่อให้โรงเรียนในเขตคลองเตยสามารถจัดทำแผนในการป้องกันอัคคีภัยภายในโรงเรียน สามารถใช้อุปกรณ์ในการดับเพลิงขั้นต้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และอพยพหนีไฟได้อย่างปลอดภัย

๕. ความรู้ที่นำมาใช้ในการจัดทำรายงานและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

๕.๑ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนากรุงเทพมหานครให้เป็นมหานครแห่งคุณภาพชีวิตที่ดี และมีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ใช้ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔.๓ แนวทางการพัฒนา ในหัวข้อ ๔.๓.๕ พัฒนาความปลอดภัยและความเป็นระเบียบเรียบร้อย งามเมือง เพื่อป้องกันและบรรเทา สาธารณภัย อุบัติภัยและภัยทางสังคม ด้วยมาตรการ/กลยุทธ์ ดังนี้

๑) เฝ้าระวังและลดพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดอาชญากรรม โดยการจัดเจ้าหน้าที่สายตรวจออกตรวจตรา พื้นที่ที่เป็นจุดเสี่ยงภัย การปรับปรุงสภาพแวดล้อมเพื่อลดพื้นที่เสี่ยง การติดตั้ง ไฟฟ้าแสงสว่างและการติดตั้ง กล้องโทรทัศน์วงจรปิด (CCTV) รวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมภาคประชาชนในการเฝ้าระวังเหตุและการป้องกันตนเอง

๒) สนับสนุนทรัพยากรในการจัดการด้านความปลอดภัยตามที่ได้รับร้องขอ จากหน่วยงานเมื่อเกิด เหตุภัยพิบัติและภัยด้านความมั่นคง

๓) เสริมสร้างความปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดอัตราการบาดเจ็บและเสียชีวิตของเด็กนักเรียนจาก เหตุอุบัติเหตุและเหตุความรุนแรงต่างๆ ภายในโรงเรียน โดยดำเนินมาตรการความปลอดภัยในโรงเรียน ตลอดจนการ ดูแลรักษาความปลอดภัยของอาคาร สถานที่ และทรัพย์สินของโรงเรียน รวมทั้งการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และการฝึกซ้อมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยต่างๆ ให้แก่เด็กนักเรียน

๔) เพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยการจัดเตรียมความพร้อมทั้งอาคาร สถานที่ อุปกรณ์ยานพาหนะ เทคโนโลยีระบบการสื่อสารและฐานข้อมูลในการปฏิบัติงาน การเพิ่มประสิทธิภาพใน การเข้าถึงจุดเกิดเหตุและการบัญชาการและควบคุมสถานการณ์ เพื่อลดความสูญเสียชีวิตและทรัพย์สิน การพัฒนา สมรรถนะบุคลากรด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การจัดทำแผนและซักซ้อมแผนรองรับสาธารณภัย การ สร้างกลไกการจัดการ/ระบบการปฏิบัติการรองรับสาธารณภัย การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเสริมสร้างความปลอดภัย ประเภทต่าง ๆ รวมทั้งการควบคุมความปลอดภัยของอาคาร สิ่งก่อสร้าง ป้ายโฆษณา การจัดเก็บและขนย้ายสารเคมี เป็นต้น ตลอดจนการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยต่างๆ

๕) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยการรณรงค์และ ส่งเสริมความรู้ในการป้องกันสาธารณภัยแก่ทุกภาคส่วน การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างองค์กรด้านความ ปลอดภัยทั้งภาครัฐและเอกชน การพัฒนาสมรรถนะให้แก่อาสาสมัครด้านความปลอดภัย การเสริมสร้างศักยภาพ ชุมชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ตลอดจนการ ดำเนินมาตรการเพื่อเสริมสร้างร่วมมือในการ ควบคุมความปลอดภัยในอาคารและสถานประกอบการต่าง ๆ

๖) เพิ่มประสิทธิภาพในการช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนหลังเกิดเหตุสาธารณภัยทั้งการบริการ ด้านการแพทย์ฉุกเฉิน การสงเคราะห์เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้าในด้านเครื่องอุปโภคบริโภคอย่าง ทันทีทั่วถึง การเร่งรัดจ่ายเงินสงเคราะห์ต่างๆ ตามที่กฎหมายกำหนด รวมถึงการฟื้นฟูบูรณะพื้นที่ที่เกิดสาธารณภัยและ ติดตามประเมินผลกระทบจากสาธารณภัย

๗) ควบคุมความเป็นระเบียบเรียบร้อยเพื่อให้กรุงเทพมหานครมีความสะอาด สวยงามและปลอดภัย โดยการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังและการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

๕.๒ ทฤษฎีแรงจูงใจของมาสโลว์ (Maslow, อ้างถึงใน อคิน ทรัพย์พัฒน์, ๒๕๒๗, หน้า ๗-๘) มาสโลว์ เป็นนักจิตวิทยาในกลุ่มมนุษยนิยมทฤษฎีของเขาได้ชื่อว่าทฤษฎีลำดับความต้องการ โดยอธิบายว่ามนุษย์มีความต้องการเป็นลำดับขั้น ซึ่งพบว่าบุคคลมักดิ้นรนตอบสนองความต้องการขั้นต่ำสุดก่อน เมื่อได้รับการตอบสนองแล้ว จึงแสวงหาความต้องการขั้นสูงขึ้นไปตามลำดับ กล่าวว่าการเกลี้ยกล่อมการใช้คำพูดหรือการเขียน เพื่อมุ่งให้เกิดความเชื่อถือและการกระทำ ซึ่งการ เกลี้ยกล่อมมีประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาคัดแย้งในการปฏิบัติงานและถ้าจะให้ เกิดผลดีผู้เกลี้ยกล่อมจะต้องมีศิลปะในการสร้างความสนใจในเรื่องที่จะเกลี้ยกล่อม โดยเฉพาะในเรื่อง ความต้องการของคนตามหลักทฤษฎีของ Maslow ที่เรียกว่าลำดับขั้น ความต้องการ (hierarchy of needs) คือ ความต้องการของคนจะเป็นไปตามลำดับจาก น้อยไปมาก มีทั้งหมด ๕ ระดับ ดังนี้

๕.๒.๑ ความต้องการทางด้านสรีระวิทยา (physiological needs) เป็นความต้องการ ขั้นพื้นฐานของมนุษย์ (survival needs) ได้แก่ ความต้องการทางด้านอาหาร ยา เครื่องนุ่งห่มที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค และความต้องการทางเพศ

๕.๒.๒ ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยของชีวิต (safety and security needs) ได้แก่ ความต้องการที่อยู่อาศัยอย่างมีความปลอดภัยจากการถูกทำร้ายร่างกาย หรือถูก ขโมยทรัพย์สิน หรือความมั่นคงในการทำงานและการมีชีวิตอยู่อย่างมั่นคงในสังคม

๕.๒.๓ ความต้องการทางด้านสังคม (social needs) ได้แก่ ความต้องการความรัก ความต้องการที่จะให้สังคมยอมรับว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

๕.๒.๔ ความต้องการที่จะมีเกียรติยศชื่อเสียง (self-esteem needs) ได้แก่ ความภาคภูมิใจ ความต้องการดีเด่นในเรื่องหนึ่งที่จะให้ได้รับการยกย่องจากบุคคลอื่น ความต้องการด้านนี้เป็นความต้องการระดับสูงที่เกี่ยวกับความมั่นใจในตัวเองในเรื่องความสามารถ และความสำคัญของบุคคล

๕.๒.๕ ความต้องการความสำเร็จแห่งตน (self-actualization needs) เป็นความต้องการในระบบสูงสุด ที่อยากจะทำให้เกิดความสำเร็จในทุกสิ่งทุกอย่างตามความนึกคิด ของตนเอง เพื่อจะพัฒนาตนเองให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ความต้องการนี้จึงเป็นความต้องการ พิเศษของบุคคลที่จะพยายามผลักดันชีวิตของตนเองให้เป็นแนวทางที่ดีที่สุด

ใช้ทฤษฎีแรงจูงใจ นำมาประยุกต์ใช้ในแก้ปัญหาโดยใช้การสร้างแรงจูงใจในการเผชิญเหตุอัคคีภัย ซึ่งเป็นการใช้สิ่งซึ่งสามารถควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ อันเกิดจากความต้องการ พลังกดดัน หรือ ความปรารถนา ที่จะพยายามดิ้นรนเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ เพื่อใช้พัฒนาบุคลากร คณะครู-อาจารย์ พนักงาน นักเรียนและลูกจ้างในโรงเรียนทั้งหมดให้เกิดแรงจูงใจในการฝึกอบรมและปฏิบัติตามแผนการป้องกันอัคคีภัยภายในโรงเรียน

๕.๓ ทฤษฎีแห่งการเรียนรู้ (Cognitive Theory) บุคคลจะแสดงพฤติกรรมได้ถ้า ประสงค์จะรู้ หรือ อยากจะทราบอะไร โดยการคาดคะเนเหตุการณ์ไว้ล่วงหน้า

๕.๓.๑ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social learning Theory) มีความเชื่อว่าพฤติกรรมเกิดจากการเรียนรู้โดยการเลียนแบบโดยเฉพาะเมื่อตัวแบบ (models) แสดงพฤติกรรมแล้วได้รับรางวัลเขาจะทำตามและยึดเอาบุคคลที่กระทำพฤติกรรมเป็นตัวแบบ ตัวแบบจึงเป็นแรงจูงใจให้เขาทำพฤติกรรมต่างๆ

๕.๓.๒ ทฤษฎีทางการรู้การเข้าใจ (Cognitive Theories) ทฤษฎีในแนวนี้ใช้กระบวนการคิดเป็นหลัก ในการอธิบายพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออก พฤติกรรมที่บุคคลแสดงออก

ขึ้นอยู่กับความคิดตีความหมายของเหตุการณ์ เช่น เมื่อมีคนเหยียบเท้าเรา เราอาจจะตีความหมายได้หลายอย่างเช่น เขาอาจตั้งใจ เขาอาจเมา เขาอาจบ้า เขาอาจใจลอย เขาอาจเป็นคนพิการ การคิดตีความหมายการกระทำของเขามักจะมีผลต่อการกระทำของเราทฤษฎีในกลุ่มนี้มี ๓ ทฤษฎีได้แก่

๕.๓.๒.๑ ทฤษฎีการยกสาเหตุ (Attribution Theory) พฤติกรรมของบุคคลมาจากสาเหตุหนึ่ง จากสาเหตุพื้นฐาน ๒ ชนิดคือ สาเหตุภายใน เช่น บุคลิกภาพ หรือ ความพยายามของเขา สาเหตุภายนอก เช่น สถานการณ์ทางสังคม การกระทำของคนอื่นหรือโชค เช่น เพื่อนสอบวิชาจิตวิทยาได้ A อาจเป็นเพราะความสามารถของเพื่อน(สาเหตุภายใน) กรอกคะแนนผิด(สาเหตุภายนอก)

๕.๓.๒.๒ ทฤษฎีความสอดคล้องทางการรู้การเข้าใจ (Cognitive-consistency Theory) เมื่อบุคคลเกิดความเข้าใจที่ขัดแย้งกันเขาจะเกิดความไม่สบายใจ และเมื่อเกิดความขัดแย้งทางการรู้การเข้าใจบุคคลจะต้องเปลี่ยนความคิดของเขาหรือการกระทำของเขาเพื่อพยายามทำให้เกิดความสอดคล้องขึ้น

๕.๓.๒.๓ ทฤษฎีการคาดหวัง (Expectancy Theory) บุคคลมีความคิดเกี่ยวกับผลที่อาจเกิดขึ้นจากการกระทำของเขาและเขาจะเลือกที่จะกระทำตามคุณค่าของผลที่เกิดขึ้นและความน่าจะเป็นไปได้ที่จะทำได้สำเร็จ

การจูงใจ=ค่า(valance) x การคาดหวัง(expectancy) เช่น ถ้านิสิตผู้หนึ่งมีความรู้สึกว่าเกรดวิชาจิตวิทยามีคุณค่าสูงสำหรับเขาและเขามีความรู้สึกว่าเป็นไปได้สูงมาก สำหรับวิชานี้ที่เขาจะทำได้ระดับเกรด A

๕.๔ แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินการฝึกอบรมการดับเพลิงขั้นต้นและฝึกซ้อมอพยพหนีไฟ

๕.๔.๑ การฝึกอบรมการดับเพลิงขั้นต้นภาคทฤษฎีต้องมีเนื้อหาวิชาดังต่อไปนี้

- (๑) ทฤษฎีการเกิดเพลิงไหม้
- (๒) การแบ่งประเภทของไฟ
- (๓) จิตวิทยาเมื่อเกิดอัคคีภัย
- (๔) การป้องกันแหล่งกำเนิดของการติดไฟ
- (๕) วิธีดับเพลิงประเภทต่างๆ
- (๖) เครื่องมือดับเพลิงชนิดต่างๆ
- (๗) วิธีการใช้อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคลที่ใช้ในการ

ดับเพลิง

- (๘) แผนป้องกันและระงับอัคคีภัย
- (๙) การจัดระบบป้องกันและระงับอัคคีภัย การประยุกต์ใช้ระบบและ

อุปกรณ์ที่มีอยู่ในอาคาร

๕.๔.๒ การฝึกอบรมการดับเพลิงขั้นต้นภาคปฏิบัติต้องมีการฝึกซ้อมดังต่อไปนี้

- (๑) ฝึกการใช้เครื่องดับเพลิงชนิดผงเคมีแห้งและชนิดคาร์บอนไดออกไซด์
- (๒) ฝึกการดับเพลิงไหม้ที่วาล์วถังแก๊สหุงต้ม
- (๓) ฝึกการดับเพลิงที่ลูกไหม้น้ำมันในถาดน้ำมัน

๕.๔.๓ การฝึกอบรมการฝึกซ้อมอพยพหนีไฟภาคทฤษฎีต้องมีเนื้อหาวิชา

ดังต่อไปนี้

(๑) แผนการอพยพหนีไฟและวิธีการอพยพหนีไฟของอาคาร

(๒) การปฐมพยาบาลและการเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัย

(๓) การค้นหาและช่วยเหลือผู้ประสบภัย

๕.๔.๔ การฝึกอบรมการฝึกซ้อมอพยพหนีไฟภาคปฏิบัติต้องมีการฝึกซ้อม

ดังต่อไปนี้

(๑) การอพยพหนีไฟ

(๒) การค้นหา ช่วยเหลือปฐมพยาบาลและเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัย

๕.๕ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT ANAALYSIS)

จุดแข็ง	จุดอ่อน
<p>๑. กรุงเทพมหานคร มีงบประมาณเป็นของตนเองที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาด้านต่างๆเพื่อเสริมสร้างความปลอดภัย</p> <p>๒. กรุงเทพมหานคร มีหน่วยงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยโดยมีสถานียดับเพลิงครอบคลุมพื้นที่ ๕๐ เขตและมีชุดปฏิบัติการดับเพลิงที่สามารถเดินทางเข้าถึงจุดเกิดเหตุเพื่อระงับเหตุสาธารณภัยได้ภายในระยะเวลาเฉลี่ย ๑๐ นาที</p> <p>๓. กรุงเทพมหานคร มีบุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือและยานพาหนะ พร้อมทั้งจะเข้าระงับเหตุได้อย่างรวดเร็ว และทันต่อเหตุการณ์</p> <p>๔. กรุงเทพมหานคร มีหน่วยงานด้านการสังเคราะห์เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนแก่ประชาชนที่ประสบภัยโดยช่วยเหลือแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าในด้านเครื่องอุปโภคบริโภค ตามระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยการสงเคราะห์ผู้ประสบภัย พ.ศ.๒๕๓๗ และ ฉบับที่ ๒ พ.ศ.๒๕๔๗</p>	<p>๑. กรุงเทพมหานครไม่มีศูนย์ฝึกดับเพลิงและกู้ภัยสำหรับพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ซึ่งจำเป็นเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะประสบการณ์ต้องมีสถานที่สำหรับฝึกซ้อม จำลองสถานการณ์จริง</p> <p>๒. หน่วยงานของกรุงเทพมหานคร ยังขาดบุคลากรผู้เชี่ยวชาญด้านสารเคมีและวัตถุอันตราย กรณีเกิดเหตุภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตราย จำเป็นต้องขอรับการสนับสนุนผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p> <p>๓. การปฏิบัติงานของอาสาสมัครต่างๆ ในเขตพื้นที่ไม่มีเอกภาพในหารบังคับบัญชา ทำให้เกิดความสับสนในการระงับเหตุสาธารณภัย</p>

โอกาส	อุปสรรค
<p>๑. กรุงเทพมหานคร ได้รับความร่วมมือและช่วยเหลือการปฏิบัติงาน จากอาสาสมัครป้องกันพลเรือน (อปพร.) มูลนิธิ อาสาสมัคร องค์กร เอกชน และประชาชน ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยช่วยเหลือสอดส่อง ดูแล ป้องกัน ระวังและบรรเทาเหตุสาธารณภัย</p> <p>๒. กรุงเทพมหานครมุ่งเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน โดยสนับสนุนให้มีระบบการป้องกันอุบัติภัยและสาธารณภัยชุมชน รวมทั้งสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน</p> <p>๓. มีองค์กรจำนวนมากทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่ทำงานเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พร้อมให้การสนับสนุนกรุงเทพมหานคร</p> <p>๔. มีเครือข่ายในการแจ้งเหตุหลายช่องทางที่สะดวกรวดเร็ว เช่น จส ๑๐๐ สวพ.๙๑ โทร.๑๙๙ โทร.๑๕๕๕</p> <p>๕. มีการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่</p>	<p>๑. ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยมีระเบียบกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องหลายฉบับและมีหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หากขาดการประสานงานที่ดี จะก่อให้เกิดปัญหา และอุปสรรคในการปฏิบัติงานได้</p> <p>๒. กรุงเทพมหานคร มีประชากรอาศัยอยู่อย่างหนาแน่นทำให้มีความเสี่ยงต่อการเกิดสาธารณภัยด้านต่างๆ โดยเฉพาะด้านอาชญากรรม และอัคคีภัย</p> <p>๓. ลักษณะกายภาพของพื้นที่จะเป็นอุปสรรค ต่อการเข้าถึงพื้นที่เกิดเหตุได้อย่างทันเวลา เช่น ชุมชนแออัดที่มี ตรอก ถนน ซอยแคบ หรือสภาพถนนที่มีปัญหาการจราจรติดขัด ทำให้รถดับเพลิงและกู้ภัย เข้าถึงพื้นที่เกิดเหตุล่าช้า หรือเส้นทางรถไฟบางช่วงจะเป็นอุปสรรค ต่อการเข้าปฏิบัติการระงับเหตุอัคคีภัยของอาคารบริเวณดังกล่าว อาจทำให้ภัยลุกลามยากต่อการควบคุมและระงับ</p>

๖. กรอบแนวทางการดำเนินงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

๖.๑ สํารวจข้อมูลจำนวนโรงเรียน จำนวนนักเรียนและบุคลากร

๖.๒ จัดการประชุมร่วมผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทำความเข้าใจระหว่างสถานีดับเพลิง พื้นที่สำนักงานเขต และโรงเรียน ในขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติ

๖.๓ สถานีดับเพลิงคลองเตยเสนอขออนุมัติโครงการสร้างเครือข่ายฝึกอบรมและการจัดทำแผนป้องกันและระงับอัคคีภัยเบื้องต้นประจำโรงเรียนต่อผู้บังคับบัญชาโดยชี้แจงเหตุผล ประโยชน์ที่ได้รับ และความจำเป็นเพื่อสนับสนุนงบประมาณในการฝึกอบรมขั้นตอนในการกำหนดแผนงานที่เหมาะสม (เดือนพฤษภาคม๒๕๕๘)

กิจกรรมหลัก	รายละเอียดของงาน/กิจกรรม	ผลที่คาดหวัง	ผู้รับผิดชอบ
๑ ประชุม คณะกรรมการ	ประชุมคณะกรรมการเพื่อสร้าง ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ พร้อมกำหนดตัวบุคคลเพื่อ มอบหมายภารกิจหน้าที่	คณะกรรมการยินดี ร่วมปฏิบัติงานและ เสนอแนวคิดเพื่อ พัฒนาแผนงาน	- หัวหน้าสถานี
๒ จัดทำแผนการ ฝึกอบรมการจัดทำ แผนและการฝึกซ้อม ป้องกันและระงับ อัคคีภัยเบื้องต้น	ประชุมคณะกรรมการเพื่อ กำหนดวิชาโดยจะให้ฝึกทั้ง ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ใน ด้านการดับเพลิงเบื้องต้นและ อพยพหนีไฟ โดยใช้ระยะเวลา ฝึกอบรมโรงเรียนละ ๑ วันๆ ละ ๒ วิชาๆ ละ ๓ ชั่วโมง ภายใน เดือนมิถุนายน-เดือนกันยายน ๒๕๕๘ ด้วยวิชาดังนี้ ภาคทฤษฎี (๑) ทฤษฎีการเกิดเพลิงไหม้ (๒) การแบ่งประเภทของไฟ (๓) จิตวิทยาเมื่อเกิดอัคคีภัย (๔) การป้องกันแหล่งกำเนิด ของการติดไฟ (๕) วิธีดับเพลิงประเภทต่างๆ (๖) เครื่องมือดับเพลิงชนิด ต่างๆ (๗) วิธีการใช้อุปกรณ์คุ้มครอง ความปลอดภัยส่วนบุคคลที่ใช้ ในการดับเพลิง (๘) แผนป้องกันและระงับ อัคคีภัย (๙) การจัดระบบป้องกันและ ระงับอัคคีภัย การประยุกต์ใช้ ระบบและอุปกรณ์ที่มีอยู่ใน อาคาร ภาคปฏิบัติ (๑) การอพยพหนีไฟ (๒) การค้นหา ช่วยเหลือปฐม พยาบาลและเคลื่อนย้าย	ได้วิชาความรู้ที่ เหมาะสมต่อระงับ อัคคีภัยเบื้องต้น การ อพยพหนีไฟและ ช่วยเหลือผู้ประสบภัย ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	- หัวหน้าสถานี - ผู้เขียน โครงการ

กิจกรรมหลัก	รายละเอียดของงาน/กิจกรรม	ผลที่คาดหวัง	ผู้รับผิดชอบ
	<p>ผู้ประสาน</p> <p>(๓) ฝึกการใช้เครื่องดับเพลิงชนิดผงเคมีแห้งและชนิดคาร์บอนไดออกไซด์</p> <p>(๔) ฝึกการดับเพลิงใหม่ที่วาล์วถังแก๊สหุงต้ม</p> <p>(๕) ฝึกการดับเพลิงที่ลูกไหม้น้ำมันในภาคน้ำมัน</p>		

๖.๒ การจัดเตรียมความพร้อมโรงเรียน เพื่อดำเนินการไปสู่ปัจจัยความสำเร็จ

๖.๒.๑ จัดเจ้าหน้าที่ออกสำรวจโรงเรียนต่างๆในเขตคลองเตยเพื่อจัดทำ

ฐานข้อมูล

๖.๒.๒ จัดทำเนื้อหาหลักสูตร “การดับเพลิงเบื้องต้นและอพยพหนีไฟ” ให้แก่โรงเรียนต่างๆในเขตคลองเตย

๖.๒.๓ จัดทำPower Point เพื่อนำเสนอและเอกสารประกอบการฝึกอบรม การดับเพลิงเบื้องต้นและอพยพหนีไฟของโรงเรียนต่างๆในเขตคลองเตย ซึ่งมีเนื้อหาเบื้องต้นดังนี้

- ทฤษฎีการเกิดเพลิงไหม้
- การแบ่งประเภทของไฟ
- จิตวิทยาเมื่อเกิดอัคคีภัย
- การป้องกันแหล่งกำเนิดของการติดไฟ
- วิธีดับเพลิงประเภทต่างๆ
- เครื่องมือดับเพลิงชนิดต่างๆ
- แผนป้องกันและระงับอัคคีภัย
- ช่วยเหลือปฐมพยาบาลและเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัย
- แผนการอพยพหนีไฟและวิธีการอพยพหนีไฟ

๖.๒.๔ จัดหาสื่อการสอน เพื่อให้เยาวชนสนใจ

๖.๒.๕ จัดเตรียม วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้สำหรับการดับเพลิงเบื้องต้นและอพยพหนีไฟ เช่น เครื่องดับเพลิงที่หน่วยงานนั้นใช้หรือที่อาคารส่วนใหญ่นิยมใช้ ได้แก่ ถังแก๊สหุงต้ม และภาคน้ำมัน เป็นต้น

๖.๒.๖ แจ้งกำหนดการฝึกซ้อมแก่โรงเรียนในพื้นที่เขตคลองเตย เพื่อเตรียมพร้อมในการฝึกซ้อมการดับเพลิงเบื้องต้นและอพยพหนีไฟ

๖.๓ ขั้นตอนการปฏิบัติขณะฝึกการดับเพลิงขั้นต้นและอพยพหนีไฟภาคทฤษฎี

นำเจ้าหน้าที่สถานีดับเพลิงคลองเตยพร้อมอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับการฝึกอบรมหลักสูตรการดับเพลิงขั้นต้นและอพยพหนีไฟ ซึ่งจัดให้มีการฝึกอบรมให้ทราบถึง ทฤษฎีการเกิดเพลิงไหม้ การแบ่งประเภทของไฟ จิตวิทยาในการปฏิบัติตนเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้ การป้องกันแหล่งกำเนิด

ของการติดไฟ การดับเพลิงประเภทต่างๆ เครื่องมือดับเพลิงประเภทต่างๆ การปฐมพยาบาลเบื้องต้น การเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัย และการอพยพหนีไฟ โดยมีกำหนดการฝึกอบรมตามตารางนี้

ลำดับที่	การฝึกอบรมภาคทฤษฎี	เวลา (นาที)	วัตถุประสงค์
๑.	จิตวิทยาเมื่อเกิดเหตุอัคคีภัย	๓๐	เพื่อให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมสามารถปฏิบัติตนและปรับสภาพจิตใจไม่ตื่นตระหนกตกใจในขณะเกิดเหตุเพลิงไหม้
๒.	ทฤษฎีการเกิดเพลิงไหม้และการป้องกันแหล่งกำเนิดของการติดไฟ	๓๐	เพื่อให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมเข้าใจถึงการเกิดอัคคีภัยและทราบถึงองค์ประกอบของไฟและทราบถึงอันตรายของอัคคีภัย การติดต่อลูกกลม และความร่วมมือในการป้องกันอัคคีภัย
๓.	การแบ่งประเภทของไฟ วิธีดับเพลิงประเภทต่างๆ และเครื่องมือดับเพลิงประเภทต่างๆ	๖๐	ประเภทของไฟตามมาตรฐาน NFPA การดับเพลิงตามหลักการทั้ง ๔ วิธี และเครื่องมือดับเพลิงประเภทต่างๆ
๔.	การปฐมพยาบาลเบื้องต้นและการเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัย และการอพยพหนีไฟ	๖๐	เพื่อให้ผู้ผ่านการฝึกอบรมทราบถึงวิธีการปฐมพยาบาลเบื้องต้นก่อนเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัยที่ได้รับบาดเจ็บออกมาสู่จุดปลอดภัย และการอพยพหนีไฟ

๖.๔ รายละเอียดการฝึกอบรมหลักสูตรการดับเพลิงขั้นต้นและอพยพหนีไฟภาคปฏิบัติ

ลำดับที่	การฝึกอบรมภาคปฏิบัติ	เวลา (นาที)	วัตถุประสงค์
๑.	ฝึกการอพยพหนีไฟ และตรวจเช็คจำนวน	๖๐	เพื่อฝึกความคุ้นเคยในการอพยพหนีไฟ
๒.	ฝึกการปฐมพยาบาลเบื้องต้นและการเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัย	๖๐	เพื่อฝึกการค้นหา ช่วยเหลือและเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัยตามเหตุการณ์จำลองได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ
๓.	ฝึกการดับเพลิงขั้นต้น ที่เกิดจากถังแก๊สหุงต้ม(๑๕ กก.) และ ถาดน้ำมัน ด้วยเครื่องมือดับเพลิงชนิดยกหัว	๖๐	เพื่อให้คุ้นเคยกับการดับไฟและปรับสภาพจิตใจไม่ตื่นตระหนกตกใจในขณะเกิดเหตุเพลิงไหม้

๗. ระยะเวลาในการดำเนินการ

เดือนพฤษภาคม ๒๕๕๘ – กันยายน ๒๕๕๘

๘. แนวทางและการติดตามประเมินผล

๘.๑ ตัวชี้วัดความสำเร็จระดับผลผลิต(Out Put)

๘.๑.๑ บุคลากร คณะครู-อาจารย์ พนักงาน นักเรียนและลูกจ้างในโรงเรียนทั้งหมด ของโรงเรียนในพื้นที่เขตคลองเตย

๘.๑.๒ แผนป้องกันและระงับอัคคีภัยประจำโรงเรียน

๘.๑.๓ อุปกรณ์ที่จำเป็นและสอดคล้องต่อแผนป้องกันและระงับอัคคีภัยประจำโรงเรียน

๘.๒ ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๘.๒.๑ บุคลากร คณะครู-อาจารย์ พนักงาน นักเรียนและลูกจ้างในโรงเรียนทั้งหมด ของโรงเรียนในพื้นที่เขตคลองเตยมีความรู้และทักษะในการเผชิญเหตุอัคคีภัย

๘.๒.๒ โรงเรียนในพื้นที่เขตคลองเตยสามารถจัดทำแผนป้องกันและระงับอัคคีภัยประจำโรงเรียนได้ถูกต้อง

๘.๒.๓ โรงเรียนในพื้นที่เขตคลองเตยมีการจัดเตรียมอุปกรณ์ที่จำเป็นและสอดคล้องต่อแผนป้องกันและระงับอัคคีภัยประจำโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม

๘.๓ วิธีการ และเครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผลความสำเร็จ

๘.๓.๑ แบบสอบถาม ก่อนการอบรม(Pre-test)

๘.๓.๒ แบบสอบถาม หลังการอบรม(Post-test)

๘.๔ สังเกตผู้เข้าร่วมอบรม การให้ความสนใจและการให้ความร่วมมือในการฝึกอบรม

๘.๕ มีการประชุมปรับปรุงแผนการสอน/ปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดความปลอดภัยและเป็นประโยชน์ต่อเยาวชนมากที่สุด

๙. ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ สมควรจัดการดังต่อไปนี้

๙.๑ จัดให้มีการอบรมทบทวนความรู้ให้กับบุคลากรเป็นประจำเพื่อเพิ่มศักยภาพ ให้เป็นวิทยากรมืออาชีพ ทำให้สามารถถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เข้ารับการอบรมได้เป็นอย่างดี

๙.๒ จัดทำคู่มือการดับเพลิงเบื้องต้นและอพยพหนีไฟ ให้เพียงพอต่อผู้เข้ารับการฝึกอบรม

๙.๓ พุดคุยสอบถามปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ภายในโรงเรียนที่เกี่ยวกับเหตุอัคคีภัย

๙.๔ บุคลากร คณะครู-อาจารย์ พนักงาน นักเรียนและลูกจ้างในโรงเรียนทั้งหมดยังไม่ตระหนักถึงอันตรายจากอัคคีภัยทำให้ไม่มีความตั้งใจในการฝึกอบรมเท่าที่ควร

๙.๕ ตรวจสอบและแนะนำแผนป้องกันและระงับอัคคีภัยประจำโรงเรียนให้ถูกต้อง

๙.๖ มีการวิเคราะห์พิจารณาแผนการสอนและการรับมือเหตุอัคคีภัยที่เกิดขึ้นตลอดเวลาเพื่อการเป็นนักดับเพลิงและกู้ภัยที่ดี ทำให้สามารถลดการสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนลงได้

๙.๗ ด้านงบประมาณในการฝึกอบรม ค่าวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ ในการฝึกอบรมเช่น ค่าน้ำมันเบนซิน ค่าแก๊สหุงต้ม ค่าเครื่องมือดับเพลิงชนิดคาร์บอนไดออกไซด์ เป็นต้น ทำให้บุคลากร คณะครู-อาจารย์ พนักงาน นักเรียนและลูกจ้างในโรงเรียนไม่ค่อยให้ความสนใจเพราะคิดว่าเป็นการสิ้นเปลืองมาก หากต้องเสียค่าใช้จ่ายเอง